

Kajka i Kroatien

Med mer än 1000 öar utspridda i Medelhavets kristallklara vatten är Kroatiska skärgården på pappret den perfekta platsen för en kajaktur. CENNET SPARBY har provpaddlat vattnen utanför Split.

FOTO: FELIX OPPENHEIM

Hvar i den kroatiska övärlden en tidig fredagsmorgon. Öns "huvudstad" med samma namn börjar så sakta vakna till liv. Vi kom hit sent i går afton, efter en sällsam paddling över öppet hav från grannön Vis, där vi vistats några dagar för att både vandra, cykla och paddla kajak. Och efter en smått överdådig middag på en liten krog i en av gränderna, där vi frossade i bläckfisksallad, grillad hummer, spagetti med vongole och mustig kycklinggryta tillsammans med fylliga inhemska viner, satt vi med varsin konjak till långt in på småtimmarna och bara njöt av tillvaron.

Det är andra veckan i maj och några strida strömmar av turister finns inte att skåda. Ett ovänligt behagligt lugn råder där vi nu sitter på ett litet kafé intill det vidsträckta torget nere vid hamnen.

Hvar i den kroatiska övärlden en tidig fredagsmorgon. Öns "huvudstad" med samma namn börjar så sakta vakna till liv. Vi kom hit sent i går afton, efter en sällsam paddling över öppet hav från grannön Vis, där vi vistats några dagar för att både vandra, cykla och paddla kajak.

Det dröjer ännu en månad till innan ruschen kommer, säger vår morgontrötta servitör. Så det här är definitivt den bästa tiden om man vill ha Hvar för sig själv.

Under juli och augusti har ön snarare en jet set-karaktär över sig, med trendiga barer, soft musik och en högre prisnivå jämfört med grannöarna.

Hvar är också känd för sin väldoftande lavendel, som växer överallt runt den långsmala ön. Och visst kan vi förnimma den karaktäristiska doften om vi anstränger oss lite.

Med nybakad croissant, caffè latte och färskpressad apelsinjuice känns livet gott. Morgonsolen värmer precis lagom och Shane, vår entusiastiske guide, har vecklat ut kartan för att visa hur dagens paddeltur kommer att se ut.

Målet är Pakleni islands, en märkligt vacker ögrupp strax utanför Hvar, där vi ska paddla runt ögruppen, från öster till väster. En hel-dagstur med övernattnig.

När vi tidigare i veckan anlade med flyget till Split liknade öarna från ovan mer en maldivisk atoll, med turkosblått hav, kritvita strandrem-sor och häftigt pinjegrönska.

Shane, som bor i Split och kommer från Australien, driver företaget Lifejacket Adventures och erbjuder skraddarsydda äventyr med kajak, cykel och vandring som bärande ingredienser.

Han är passionerad långpaddlare som förra året med en kamrat gav sig ut på en non-stop paddling från Split till Italienska kuststaden Pescara.

De kom nästan ända fram, tills den italienska kustbevakningen stoppade dem.

"Lite snopet, men vi skymtade ändå den italienska kustlinjen", berättar Shane med ett leende och pekar på kartan var de blev tvingade att vända.

Timmen senare har vi äntrat våra kajaker och paddlar i sakta mak ut från den väl skyddade hamnen.

Det har blåst rätt så intensivt under några dagar, med en rejäl kapsejsning under gårda-

gen som ofrivillig höjdpunkt. Men denna förmiddag finner vi en knappt skönjbar bris från sydöst. Det gör oss nästan besvikna – vi som vant oss vid att kämpa med vågorna och så smått börjat gilla det.

Vi kommer in i en behaglig paddlingslunk och det kristallklara vattnet ger känslan av att sväva i viktlost tillstånd.

Det är rejält hett redan klockan tio på morgonen och Pakleni-öarna dallrar likt en hägring framför oss.

Vi möter enstaka segelbåtar och Jadrolinas snabba färjor som går till grannöarna Brac, Vis och Korcula. De skapar rejäla vägsvall som gör att vi håller oss pigga och vakna, trots hettan.

Knappt en timme tar det att paddla från hamnen över till den första gröna ön, där vi gli-

der upp på en liten klapperstensstrand för att ta ett svalkande dopp och en kort vätskepaus.

Ett par maffiga havskryssare ligger för ankar ett par hundra meter bort.

Charterbåtar, kommenterar Shane. Det är populärt att segla en vecka eller två med hyrd skeppare.

Vi paddlar vidare med vinden i ryggen längs Palmizanas kust, förbi långsmala vikar med de kritvita kalkstensklipporna i skarp kontrast mot den olivgröna buskvegetationen. Palmizana är den klart dominerande ön, närmare sex kilometer lång och ett par kilometer som breddast.

Den behagliga paddelrytmen skapar känslan av en slags meditation i rörelse. Paddeln som förs fram och doppas – gång på gång i ett jämnt flöde.

Det närmar sig lunch och Shane pekar ut var vi ska dra upp våra kajaker. Längst in i "Bay of Soline" öppnar sig ett odlingslandskap med olivträd och vinstockar. Och strax där ovan ligger Dioni's. En gammal bondgård som varsamt renoverats till att bli en restaurang med egen vinproduktion.

Vi vandrar förbi bestånd av vild timjan och rosmarin, upp till Dioni's terrass, där alla bord har samma härliga vy över det glittrande havet. Vid horisonten skymtar Vis i soldiset.

Bröderna Prejino och Dorde Simonovic driver restaurangen, som en gång i tiden var mormors gamla barndomshem.

"Vi försöker återskapa de gamla maträtterna som mormor en gång lagade, med lokala råvaror och grönsaker från den egna trädgården. Dessutom kan vi erbjuda våra egna viner."

Det dröjer inte länge innan smårätterna hamnar på bordet, tillsammans med både rött och vitt vin. Getost i len olivolja, grillade auberginer och kronärtskockor med pancetta, bläckfisksallad och grillat lamm med lime.

När vi ätit en lång stund och pustat ut en aning bär Prejino in en jättegryta och ställer på bordet. Han lyfter på locket och en väldoft utan dess like sprider sig över terrassen.

Det här är Gregada, en mycket speciell fiskgryta som är lite av vår specialitet, säger han med ett leende och pekar ut alla sorter som hamnat i den mustiga buljongen.

Här finns skorpionfisk, John Dory, hummer, jätteräkor, musslor och "anglerfish", mängder med grovhackad persilja, pressad citron och vitt vin och vatten som fått småputtra under en bra stund.

"Vi fick fisken och skaldjuret för ett par timmar sedan, direkt från havet."

Och medan vi njuter av den enkla och samtidigt sofistikerade maträtten berättar Prejino öns historia – om både bronsåldersgravar och romerska lämningar strax bakom muren vi sitter vid.

Den öppna terrassen har inretts med en gammal järnspis, åldriga fönsterluckor, vintunnor, morfars vitrinskåp och gulnade fotografier av livet på Pakleniöarna vid förra sekelskiftet.

Yoghurt med honung blir till en god avslutning – tror vi. För strax därefter kommer espresson och familjens hemkryddade snaps.

Tre sorter får vi smaka på; vild dragon, mixade örter och citron. Den med mixade örter upptar nästan hela bordet – en vacker damejeanne med de hela örtbestånden väl bevarade i spriten.

Shane råder oss att enbart smutta.

"Tänk på att vi har en hel del paddling framför oss", säger han och skattar.

Efter en halvtimmes siesta under ett av olivträden är vi åter redo för havet, men först efter en hastig simtur för att vakna till.

Vi fortsätter västerut för att runda den västligaste ön Vodjak och dess fyrplats. Men vi har inte bråttom. Vi räknar med att nå den lilla marinan vid solnedgången, för att sedan bo över och äta middag hos familjen Meneghello, som driver en ekologisk "resort" med botanisk trädgård, som funnits i närmare hundra år. En fristad för konstnärer, som både målar och ställer ut på ön.

"Och deras skaldjursrisotto är något alldeles extra", hävdar Shane och glider iväg ...

FAKTA

Mellan Split och Dubrovnik i kroatiska Dalmatien finns ett pärlband av elvahundra öar, där många fortfarande är obebodda. Landet består av 180 mil fastlandskust och räknar man in öarna blir kustlängden drygt 580 mil. Den kroatiska delen av Adriatiska havet lär också vara den renaste delen av Medelhavet, med hög salthalt vilket borgar för klart vatten och rikt undervattensliv. Och för den äventyrslystne finns mycket att göra; vandring, cykling, klättring, kajakpaddling och dykning. Undvik högsäsongen i slutet av juli och hela augusti. Maj och början av juni samt september och halva oktober är att föredra. Då är priserna högst humana och temperaturerna mer drägliga. **Att bo:** Kombinera gärna med gott boende. Skippa de större hotellen, där vissa fortfarande har klar öststatsprägel. Små pensionat och boende i familj är att rekommendera. På Pakleni islands är Palmizana en upplevelse, både vad gäller att bo och äta – se www.palmizana.hr För vidare info kring aktiviteter www.lifejacketadventures.com – kombinerar äventyr med kultur, natur och gastronomi www.deodeo.nu – svensk arrangör och förmedlare som erbjuder både segling och dykning www.croatia.nu – info om både övärlden och fastlandet. Konkreta restips och matnyttigt fakta **Så tar du dig dit:** SAS, Ving och Apollo flyger direkt från Sverige och Arlanda till Split, Sterling via Köpenhamn.

FÖREGÅENDE UPPSLAG: Shane Braddock från Life Jacket Adventures och Frank af Petersen på ett stilla Medelhav
OVAN: Ensamma på stranden.
NEDAN: Utsikt mot Pakleniöarna, Hvar, Kroatien

